

Κοινή δήλωση για την Προστασία στη Μεσόγειο, βάσει της απόφασης του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στις 23 Απριλίου 2015

Δεδομένης της εντατικοποίησης των θαλάσσιων μετακινήσεων και της συνεχιζόμενης, απαράδεκτης απώλειας ζωών στη Μεσόγειο, εμείς, οι υπογράφωντες*, λαμβάνουμε γνώση της απόφασης της Έκτακτης Συνόδου του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στις 23 Απριλίου 2015. Αναγνωρίζουμε τη σαφή δέσμευση του Συμβουλίου να «προσπαθήσει με κάθε μέσο που έχει στη διάθεσή του να εμποδίσει περαιτέρω απώλειες ζωών στη θάλασσα και να αντιμετωπίσει τα βαθύτερα αίτια της ανθρωπιστικής κρίσης».

Η απόφαση του Συμβουλίου είναι ένα σημαντικό πρώτο βήμα προς μια συλλογική ευρωπαϊκή δράση. Πρόκειται για τη μόνη προσέγγιση που μπορεί να αντιμετωπίσει ένα φαινόμενο τέτοιας κλίμακας, πολυπλοκότητας και υπερεθνικού χαρακτήρα. Επίσης, θα βοηθήσει στην προετοιμασία του εδάφους, για την περαιτέρω επεξεργασία μιας νέας Ευρωπαϊκής Ατζέντας για τη Μετανάστευση.

Μια σειρά από προκαταρκτικά μέτρα έχουν αποφασιστεί. Κατά την εκτίμησή μας, οι λεπτομέρειές τους πρέπει ακόμη να καθοριστούν σε διαβούλευση με ένα ευρύ φάσμα εμπλεκόμενων φορέων, συμπεριλαμβανομένων των θεσμικών οργάνων που εκπροσωπούμε, και εκφράζουμε την αμέριστη υποστήριξή μας για την περαιτέρω ανάπτυξή τους.

Ο ανακοινωθείς τριπλασιασμός των πόρων για τις Επιχειρήσεις Τρίτων και Ποσειδών της Frontex είναι ενθαρρυντικός στο βαθμό που έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση της διάσωσης μεταναστών και προσφύγων που βρίσκονται σε κίνδυνο στη θάλασσα τώρα και στο άμεσο μέλλον. Ενώ οι προσπάθειες των εμπορικών πλοίων είναι αξιέπαινες και ευπρόσδεκτες, αυτά δεν διαθέτουν το βέλτιστο εξοπλισμό για την ταυτόχρονη διάσωση εκατοντάδων ανθρώπων και δεν υποκαθιστούν μια συνολική και επαρκώς χρηματοδοτούμενη προσπάθεια υπό την καθοδήγηση της Ε.Ε., η οποία θα επικεντρώνεται συγκεκριμένα στην ικανοποίηση των αναγκών προστασίας των ευάλωτων μεταναστών και προσφύγων, όπως των ασυνόδευτων ανηλίκων, των θυμάτων βίας και των ατόμων με ιδιαίτερες ανάγκες.

Ορισμένα από τα προτεινόμενα μέτρα επικεντρώνονται στην εξάρθρωση της διακίνησης ανθρώπων και στην ανακοπή των ροών, σε συνεργασία με τρίτες χώρες. Ωστόσο, τα μέτρα επιβολής του νόμου πρέπει να συνοδεύονται από προσπάθειες που αποσκοπούν στην εξαρχής μείωση της ανάγκης των μεταναστών και προσφύγων να στραφούν σε διακινητές. Η σημερινή κατάσταση απαιτεί τη λήψη μέτρων που υπερβαίνουν την ασφάλεια των συνόρων.

Οι περισσότερες περιπτώσεις διακίνησης δεν αφορούν το έγκλημα της εμπορίας ανθρώπων. Η διάκριση είναι σημαντικό να διατηρείται σε δηλώσεις και δράσεις που τίθενται σε εφαρμογή ως ανταπόκριση στην τρέχουσα κρίση. Επιπλέον, οι άνθρωποι που καταφεύγουν σε διακινητές κι εκείνοι που πέφτουν θύματα εμπορίας δεν είναι εγκληματίες. Αυτά τα σκάφη μεταφέρουν ανθρώπους που έχουν δικαιώματα και ανάγκη

1 family torn apart by war
is too many.

διεθνούς βοήθειας και προστασίας. Κάθε δράση πρέπει να σέβεται αυστηρά το Διεθνές Δίκαιο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, το Διεθνές Προσφυγικό Δίκαιο, το Διεθνές Ανθρωπιστικό Δίκαιο και το Δίκαιο της Θάλασσας, και να εξασφαλίζει την αξιοπρεπή, ασφαλή και ανθρώπινη μεταχείριση των μεταναστών.

Προσβλέπουμε σε συνεργασία με τα κράτη μέλη και τα θεσμικά όργανα της Ε.Ε. για την επεξεργασία συγκεκριμένων δράσεων με σεβασμό στα δικαιώματα όλων των μεταναστών και προσφύγων, για τη διεξαγωγή διαβουλεύσεων προκειμένου να αυξηθούν οι προσφερόμενες θέσεις μετεγκατάστασης, για τη ρύθμιση της παροχής βοήθειας πριν και μετά την άφιξη, καθώς και την επανεγκατάσταση εντός της Ε.Ε., προκειμένου να μειωθεί το βάρος των κρατών στα νότια σύνορα της Ευρώπης.

Οι προσπάθειες ανάσχεσης της εμπορίας ανθρώπων θα είναι μάταιες, εάν δεν ληφθούν μέτρα για την αντιμετώπιση των υπερβολικά περιοριστικών μεταναστευτικών πολιτικών στην Ευρώπη, καθώς και παραγόντων απώθησης, όπως οι συγκρούσεις, οι παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και η οικονομική ανέχεια σε πολλές από τις χώρες προέλευσης και διέλευσης. Τα μέτρα επιβολής πρέπει να συμμορφώνονται με τα ισχύοντα πρότυπα για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων κατά την επιβολή του νόμου και την απονομή της δικαιοσύνης.

Καθώς τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα και τα κράτη μέλη εργάζονται για την ανάπτυξη μιας Ευρωπαϊκής Ατζέντας για τη Μετανάστευση, προσβλέπουμε σε στενή συνεργασία με την Ε.Ε. και άλλους εμπλεκόμενους φορείς για την επέκταση και ενίσχυση των μέτρων που ανακοινώθηκαν, με στόχο να τεθεί σε εφαρμογή ένα πιο ολιστικό σχέδιο, συμβατό με τους διεθνείς κανόνες και τα διεθνή πρότυπα.

Από αυτή την άποψη, πιστεύουμε ότι απαιτούνται πρόσθετα μέτρα, πέραν εκείνων που έχουν ήδη ανακοινωθεί, για την αντιμετώπιση των πολυάριθμων παραγόντων που αναγκάζουν τους ανθρώπους να μετακινούνται υπό αυτές τις επισφαλείς συνθήκες και για να μετατραπούν αυτά σε μια πραγματικά ολοκληρωμένη απάντηση. Τα μέτρα θα μπορούσαν να συμπεριλαμβάνουν, μεταξύ άλλων: την καθιέρωση μεταναστευτικών πολιτικών που ανταποκρίνονται στις πραγματικές ανάγκες της αγοράς εργασίας, την αύξηση της παροχής ασφαλών και νόμιμων τρόπων εισόδου, όπως με το να καταστεί η οικογενειακή επανένωση πιο προσβάσιμη και εύκολη, την πιο συνεκτική λειτουργία του Κοινού Ευρωπαϊκού Συστήματος Ασύλου ειδικά μέσω μέτρων αλληλεγγύης εντός της Ε.Ε., την υλοποίηση καλύτερα στοχευμένων και τεκμηριωμένων αναπτυξιακών επενδύσεων σε χώρες καταγωγής και διέλευσης, την επανεξέταση μέτρων που συνδέονται με εμπορικές πρακτικές και με τη μετανάστευση εργατικού δυναμικού, την ανάσχεση της διακίνησης όπλων, την προώθηση της προληπτικής ειρηνικής επίλυσης διαφορών, καθώς και τη σθεναρή καταπολέμηση κάθε μορφής ρατσισμού, θρησκευτικής μισαλλοδοξίας και ξενοφοβίας.

Η διεθνής κοινότητα έχει κοινή ευθύνη να διασφαλίσει την προστασία των μεταναστών και των προσφύγων που διασχίζουν τη Μεσόγειο. Η κλίμακα, η πολυπλοκότητα και ο βαθμός εξειδίκευσης της ανταπόκρισης θα πρέπει να συνάδουν με την κλίμακα και την πολυπλοκότητα του προβλήματος. Χρειαζόμαστε μια πραγματικά ολοκληρωμένη ανταπόκριση, η οποία θα χρησιμεύσει για να θυμίζει εκείνους που χάθηκαν στη θάλασσα και όσους έχουν επιβιώσει για να διηγηθούν την εμπειρία τους.

Τα θεσμικά όργανα που αντιπροσωπεύουμε έχουν ρόλο στην όποια λύση της εν εξελίξει τραγωδίας στη Μεσόγειο. Καταρτίζουμε σχέδια για να αυξήσουμε την υποστήριξή μας σε μια σειρά ενδεικτικών τομέων, για παράδειγμα με τους ακόλουθους τρόπους:

1 family torn apart by war
is too many.

Ειδικός Απεσταλμένος του Γενικού Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών για τη Μετανάστευση και την Ανάπτυξη

- Ενεργή διπλωματία με Κράτη στην Ευρώπη, την Αφρική και αλλού, με στόχο τη διασφάλιση των δικαιωμάτων όλων των μεταναστών, καθώς και την προώθηση δίκαιων και επιεικών μεταναστευτικών πολιτικών που συμβάλλουν στη βιώσιμη ανάπτυξη.

Υπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες

- Ενίσχυση της επιχειρησιακής υποστήριξης, ανάλογα με τις ανάγκες, στη Νότια και τη Νοτιοανατολική Ευρώπη, τη Βόρεια Αφρική και το Κέρας της Αφρικής.
- Στήριξη διαφόρων προτάσεων που έχουν ήδη κατατεθεί στο πλαίσιο της *Πρωτοβουλίας για την Κεντρική Μεσόγειο*, όπως: αυξημένη μετεγκατάσταση των προσφύγων, ενίσχυση της οικογενειακής επανένωσης και άλλων μορφών νόμιμης εισόδου, υποστήριξη της αλληλεγγύης εντός της Ε.Ε. και των μέτρων επιμερισμού της ευθύνης συμπεριλαμβανομένης της επανεγκατάστασης, ενδεχομένως μέσω ενός πιλοτικού προγράμματος για τους Σύρους που φτάνουν στην Ελλάδα και την Ιταλία, καθώς και εκστρατείες ενημέρωσης κατά μήκος των μεταναστευτικών οδών, με στόχο την παροχή πληροφόρησης σχετικά με τους κινδύνους των περεταίρω μετακινήσεων.
- Διανομή του *Οδηγού Έρευνας και Διάσωσης*, που αναπτύχθηκε σε συνεργασία με το Διεθνές Ναυτιλιακό Οργανισμό και Διεθνές Ναυτιλιακό Επιμελητήριο.

Υπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα

- Διανομή των *Προτεινόμενων Αρχών και Κατευθυντήριων Οδηγιών για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα στα Διεθνή Σύνορα* της Υπατης Αρμοστείας.
- Υποστήριξη μιας ανεξάρτητης έρευνας για τα πρόσφατα τραγικά γεγονότα στη Μεσόγειο.
- Παροχή συμβουλών για τα ανθρώπινα δικαιώματα όλων των μεταναστών σε σημεία προέλευσης, διέλευσης και προορισμού.
- Προώθηση της συμμόρφωσης με τα διεθνή πρότυπα για τα ανθρώπινα δικαιώματα κατά την επιβολή του νόμου.
- Καταπολέμηση του ρατσισμού, της θρησκευτικής μισαλλοδοξίας και της ξενοφοβίας σε όλες τις μορφές τους.

Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης

- Εφαρμογή του σχεδίου «Αγνοούμενοι Μετανάστες» που επιδιώκει να τεκμηριώσει την απώλεια ζώων.
- Συνεργασία με και υλοποίηση πρωτοβουλιών καταπολέμησης της διακίνησης και εμπορίας ανθρώπων.
- Καθιέρωση ενός Μηχανισμού Ανταπόκρισης και Πόρων για τους Μετανάστες, κατά μήκος των μεταναστευτικών οδών, σε βασικές χώρες της υποσαχάριας Αφρικής, για τον εντοπισμό ατόμων που χρήζουν βοήθειας, την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών, τις παραπομπές και την παροχή βοήθειας, μεταξύ άλλων μέσω της εθελοντικής επιστροφής οικονομικών μεταναστών.

1 family torn apart by war
is too many.

- Υποστήριξη των Περιφερειακών Προγραμμάτων Ανάπτυξης και Προστασίας της Ε.Ε.
- Μετά τη συγκεκριμένη πρόσκληση προς τον ΔΟΜ στα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, ενέργειες με στόχο την ανάπτυξη των δυνατοτήτων και την υποστήριξη των χωρών προέλευσης, ως προς την εθελοντική επιστροφή και την επανένταξη, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η επιστροφή αποτελεί τμήμα μιας συνολικής ανταπόκρισης.

*Antonio Guterres, Υπάτος Αρμοστής των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες
Zeid Ra'ad Al Hussein, Υπάτος Αρμοστής των Ηνωμένων Εθνών για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα
Peter Sutherland, Ειδικός Απεσταλμένος του Γενικού Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών για τη Μετανάστευση και την Ανάπτυξη
William L. Swing, Γενικός Διευθυντής του Διεθνούς Οργανισμού Μετανάστευσης

ΤΕΛΟΣ

Για περισσότερες πληροφορίες, επικοινωνήστε με:

Καίτη Κεχαγιόγλου, Υπεύθυνη Τομέα Επικοινωνίας και Ενημέρωσης, e-mail:
kehayioy@unhcr.org

Στέλλα Νάνου, Βοηθό Τομέα Επικοινωνίας και Ενημέρωσης, e-mail: nanou@unhcr.org

Ιστοσελίδες: www.unhcr.gr (Ελληνικά) / www.unhcr.org (Αγγλικά)
www.unhcr.gr/refugeestories / www.1againstracism.gr

Ακολουθήστε μας: www.facebook.com/unhcrgreece, www.youtube.com/unhcrgreece,
www.twitter.com/unhcrgreece